

În ceea ce privește contestația la executare împotriva modalității de aducere la îndeplinire a **măsurilor asigurătorii**, reglementată de art. 955 alin. (4) C.pr.civ., art. 967 alin. (2) C.pr.civ. în materia sechestrului asigurător și a popririi asigurătorii, apreciem că, deși textele redată fac trimitere la procedura contestației la executare, prevăzută de art. 712 și urm. C.pr.civ., taxa judiciară de timbru nu se va stabili în conformitate cu art. 10 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013. Argumentul adus în sprijinul acestei poziții constă în faptul că, într-o asemenea situație, nu ne aflăm în faza procesuală a executării silit, măsurile luate având drept unic scop asigurarea bunurilor în vederea valorificării într-o viitoare executare, după obținerea unui titlu executoriu. De asemenea, considerăm că textul art. 11 alin. (1) lit. b) din O.U.G. nr. 80/2013 acoperă și ipoteza în discuție a contestației la executare împotriva modalității de aducere la îndeplinire a măsurilor asigurătorii, formularea legiuitorului fiind una largă, incluzivă, respectiv „cereri în legătură cu măsurile asigurătorii”. În această situație punctuală, contestația la executare se va timbra cu taxa fixă de 100 lei, prin aplicarea art. 11 alin. (1) lit. b) din O.U.G. nr. 80/2013.

§5. Contestația la executare prin care se invocă motive de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului

15. Noțiune. Potrivit art. 713 alin. (2) C.pr.civ.¹⁾, „în cazul în care executarea silită se face în temeiul unui alt titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească, se pot invoca în contestația la executare și motive de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu, numai dacă legea nu prevede în legătură cu acel titlu executoriu o cale procesuală pentru desființarea lui, inclusiv o acțiune de drept comun”. Modificarea adusă acestui text este una de esență, având în vedere că se elimină din forma anterioară a art. 713 alin. (2) C.pr.civ. cuvântul „specifică” din sintagma „numai dacă legea nu prevede în legătură cu acel titlu executoriu o cale procesuală specifică pentru desființarea lui” și se adaugă în completare sintagma „inclusiv o acțiune de drept comun”.

¹⁾ Alin. (2) al art. 713 C.pr.civ., astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 67 din Legea nr. 310/2018.

Textul actual prezintă, în opinia noastră, contradicții interne care îi afectează claritatea, deoarece în toate cazurile le este deschis părților accesul la o acțiune de drept comun pentru desființarea unui act juridic căruia legiuitorul îi conferă calitatea de titlu executoriu. Practica judiciară este destul de reticentă în aplicarea acestui text de lege în litera sa, motiv pentru care vom analiza unele aspecte găsite interesante sub practica acestui text, înainte de modificarea survenită prin Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative¹⁾.

Stabilirea taxei potrivit art. 3 din O.U.G. nr. 80/2013 semnifică raportarea modalității de calcul la valoarea totală sau parțială a actului juridic, în funcție de modalitatea de formulare a contestației. Spre exemplu, în situația în care titlul executoriu este un bilet la ordin cu o valoare de 100.000 lei, față de care debitorul susține existența unor vicii de consimțământ, context în care solicită anularea sa și, în consecință, anularea executării silită înseși, contestația la executare formulată (așa-numita «opoziție la executare») se timbrează la valoarea indicată de 100.000 lei, potrivit regulilor instituite de art. 3 din O.U.G. nr. 80/2013.

16. Situații specifice. Practica judiciară a stabilit că o contestație la executare prin care debitorul sau chiar creditorul contestă întinderea creanței stabilite prin titlul executoriu ar putea fi privită ca o **contestație la titlu**, în sensul art. 712 alin. (2) C.pr.civ., dacă în discuție este chiar întinderea creanței, nu în raport cu ceea ce s-a plătit înainte ori chiar în timpul procedurii de executare silită, ci strict în raport cu conținutul titlului²⁾. Potrivit art. 712 alin. (2) C.pr.civ., „dacă nu s-a utilizat procedura prevăzută la art. 443 C.pr.civ., se poate face contestație și în cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea sau aplicarea titlului executoriu”. În practica judiciară s-a apreciat că o asemenea cerere, în măsura în care nu este evaluabilă în bani, se timbrează potrivit art. 27

¹⁾ M. Of. nr. 1074 din 18 decembrie 2018.

²⁾ Minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor civile ale curților de apel și Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curtea de Apel Iași, 7-8 mai 2015, disponibilă pe *imm-lex.ro*.

din O.U.G. nr. 80/2013, iar dacă este evaluabilă în bani, potrivit art. 3 alin. (1) din același act normativ¹⁾.

Nu putem fi de acord cu argumentele expuse mai sus din considerente de coerență legislativă, deși concluzia finală este în mare parte aceeași. Astfel, solicitarea de lămurire a întinderii titlului executoriu, atunci când solicitarea se formulează pe calea contestației la executare, îmbracă fără putință de tăgadă forma procesuală a contestației la executare și este supusă reglementărilor din art. 712 și urm. C.pr.civ. În ceea ce ne privește, apreciem că, din motive de ordin logic, și taxa judiciară se va stabili prin raportare la art. 10 alin. (2) sau (3) din O.U.G. nr. 80/2013, în sensul că taxa fixă va fi cea de 100 lei, dacă obiectul este neevaluabil în bani, iar dacă este evaluabil, se va aplica art. 10 alin. (3) din O.U.G. nr. 80/2013, taxa fiind stabilită la valoare, prin aplicarea art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013. Argumentul definitoriu constă în faptul că lămurirea solicitată pe calea contestației la executare este întotdeauna însoțită de solicitarea de anulare a actelor de executare atunci când din lămurirea titlului executoriu reiese o modificare a obligațiilor cuprinse în titlul executoriu, aspect care în mod evident va avea o consecință în patrimoniul debitorului.

O altă problemă ridicată în practica judiciară a avut drept obiect contestațiile la executare în cadrul cărora se solicită și **constatarea caracterului abuziv al unor clauze contractuale**. Un prim aspect de lămurit constă în natura juridică a unei asemenea contestații, respectiv dacă este vorba de o contestație la titlu sau de o contestație la executare propriu-zisă. Pentru considerentele expuse *infra*, vom accepta că există posibilitatea de a invoca

¹⁾ În unanimitate, participanții au apreciat că, în ceea ce privește contestațiile privind lămurirea înțelesului, întinderii sau aplicării titlului executoriu reglementate de dispozițiile art. 714 alin. (3) teza a II-a C.pr.civ., sunt aplicabile dispozițiile art. 27 din O.U.G. nr. 80/2013, acestea urmând a fi timbrate cu taxă judiciară de timbru fixă, în cuantum de 20 lei. În motivarea soluției, s-a reținut, în esență, că obiectul contestației la titlu este reprezentat de titlul executoriu, obiect neevaluabil în bani și distinct de cel al contestației la executare propriu-zise, care vizează executarea silită (Minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor civile ale curților de apel și Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curtea de Apel București, 11-12 mai 2017, disponibilă pe *imm-lex.ro*).

clauze abuzive în cadrul contestației la executare chiar și după modificarea intervenită prin Legea nr. 310/2018¹⁾.

Cu privire la această problemă, reține practica judiciară că prin „contestație la titlu” se înțelege acea contestație care, potrivit art. 712 alin. (2) C.pr.civ. ce privește lămurirea înțelesului, întinderii sau aplicării titlului executoriu, se poate introduce oricând înăuntrul termenului de prescripție a dreptului de a obține executarea silită, în conformitate cu dispozițiile art. 715 alin. (3) C.pr.civ.

În cadrul întâlnirii de unificare a practicii desfășurate la nivelul președinților curților de apel²⁾ s-a dezbătut calificarea juridică a contestației la

¹⁾ Opinem că aplicarea Ordonanței Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în data de 6 noiembrie 2019 în cauza C-75/19, *MF împotriva BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala București și Secapital Sàrl*, prin care se reține că „Directiva 93/13 trebuie interpretată în sensul că se opune unei norme de drept național în temeiul căreia un consumator care a încheiat un contract de credit cu o instituție de credit și împotriva căruia acest profesionist a început o procedură de executare silită este decăzut din dreptul de a invoca existența unei clauze abuzive pentru a contesta procedura menționată după expirarea unui termen de 15 zile de la comunicarea primelor acte ale acestei proceduri, chiar dacă acest consumator are la dispoziție, în temeiul dreptului național, o acțiune în justiție în scopul constatării existenței unor clauze abuzive a cărei introducere nu este supusă niciunui termen, dar a cărei soluție nu produce efecte asupra celei care rezultă din procedura de executare silită și care îi poate fi impusă consumatorului înainte de soluționarea acțiunii în constatarea existenței unor clauze abuzive”, va determina o aplicare directă a dreptului secundar unional pe plan național cu consecința înlăturării restricției noi în materia clauzelor abuzive, introdusă prin Legea nr. 310/2018. În același sens, pentru o motivare amplă și convingătoare a soluției, a se vedea *G. Boroi, M. Stancu, Drept procesual civil*, pp. 1269-1270.

²⁾ „Pe calea contestației privind lămurirea titlului nu pot fi invocate apărări de fond, rolul instanței de executare în această ipoteză fiind limitat în a interpreta conținutul titlului executoriu, în a lămuri dispozițiile ori, după caz, clauzele obscure sau echivoce, în vederea explicării înțelesului, întinderii ori aplicării titlului executoriu și a determinării limitelor înăuntrul cărora va trebui să se desfășoare executarea silită. Or, când contestatorul invocă adevărate nulități ale titlului executoriu, apreciind că multe dintre clauzele acestuia sunt nule absolut, solicită și anularea tuturor actelor de executare ca urmare a acestui aspect. Mai mult, contestatorul invocă și prevederile Legii nr. 193/2000, care reglementează raporturile dintre consumatori și profesioniști, constatarea nulității unei clauze care urmează a fi considerată abuzivă putând atrage

executare prin care se invocă clauze abuzive, reținându-se că invocarea clauzelor abuzive se subsumează situației în care se invocă apărări ce privesc întinderea creanței, astfel că, din punct de vedere procedural, calificarea este cea de *contestație la executare propriu-zisă*, fiind necesară respectarea termenului de 15 zile de la emiterea somației sau, după caz, de la luarea la cunoștință a primelor acte de executare. Concluzia redată a fost în sensul că „analiza clauzelor abuzive urmează a fi realizată în temeiul dreptului și al jurisprudenței europene în materie, dar cu condiția respectării dreptului procesual național ce vizează legalitatea investirii instanței inclusiv sub aspectul termenului în care poate fi formulată contestația la executare”¹⁾, ceea ce ne determină să înțelegem că natura juridică stabilită este aceea de contestație propriu-zisă, și nu de contestație la titlu, cum este văzută de majoritatea practicii curente. Referitor la obligația de timbrare a acestor cereri, reținem din analiza practicii judiciare două abordări total diferite. Prima dintre ele constată o scutire totală de la plata taxei judiciare de timbru, în situația în care se solicită nulitatea parțială a executării silite ca urmare a constatării caracterului abuziv al unor clauze contractuale cu conținut patrimonial, în virtutea art. 29 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 80/2013, respectiv a calității de consumator deținute de către debitorul urmărit, iar cea de-a doua reține într-adevăr o scutire de taxă pentru petitul de constatare clauze abuzive, în temeiul aceluiași text legal, dar stabilește taxa judiciară de timbru pentru petitul de anulare a executării silite la valoarea contestată ori la nivelul debitului urmărit, în funcție de formularea petitului de cerere. Apreciem corectă cea de-a doua abordare prezentată, având în vedere finalitatea diferită pe care petitul de

desființarea întregului contract.”, în Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate (foste comerciale) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, dedicată dezbaterii problemelor de practică neunitară în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, disponibilă pe *imm-lex.ro*.

¹⁾ Minuta întâlnirii președinților secțiilor specializate (foste comerciale) ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, dedicată dezbaterii problemelor de practică neunitară în materia litigiilor cu profesioniști și insolvenței, disponibilă pe *imm-lex.ro*. În urma analizei practicii Curții de Justiție a Uniunii Europene prezentată anterior, condiționarea intervenției instanței de respectarea termenului de formulare a contestației la executare (deși inițial apreciată corectă și de noi) ar trebui reevaluată, apărând ca fiind contrară Directivei nr. 93/13 (**nota coord., T.C.B.**).

anulare a executării îl are vizavi de finalitatea capătului de cerere privind constatarea clauzelor abuzive din cuprinsul titlului executoriu.

Referitor la contestația la executare având ca obiect atât **anularea actelor de executare silită**, cât și **partajul bunurilor proprietate comună**, potrivit art. 712 alin. (1) C.pr.civ., împotriva executării silite, a încheierilor date de executorul judecătoresc, precum și împotriva oricărui act de executare se poate face contestație de către cei interesați sau vătămați prin executare; de asemenea, se poate face contestație la executare și în cazul în care executorul judecătoresc refuză să efectueze o executare silită sau să îndeplinească un act de executare silită în condițiile legii. Conform art. 712 alin. (4) C.pr.civ., „împărțirea bunurilor proprietate comună pe cote-părți sau în devălmășie poate fi solicitată, la cererea părții interesate, și în cadrul judecării contestației la executare”. Modalitatea de stabilire a taxei judiciare de timbru pentru ipoteza formulării mai multor capete de cerere implică, astfel cum prevede art. 34 din O.U.G. nr. 80/2013, determinarea finalității fiecăruia dintre acestea, operațiune ce implică prefigurarea efectelor ce s-ar produce în ipoteza admiterii lor. Este evident că, în ipoteza prezentată, cele două capete de cerere – anularea actelor de executare silită, pe de o parte, și partajul bunurilor proprietate comună, pe de altă parte – urmăresc finalități distincte, constând în desființarea actelor de executare, respectiv împărțirea bunurilor proprietate comună. În ceea ce ne privește, considerăm că se impune stabilirea taxelor în mod distinct pentru fiecare capăt de cerere dintre cele indicate *supra*, prin raportare la art. 10 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013, respectiv la art. 5 alin. (1) lit. f) din O.U.G. nr. 80/2013. În acest sens este și opinia exprimată în cadrul întâlnirii de unificare a practicii¹⁾, potrivit căreia stabilirea taxei judiciare de timbru, în ipoteza în care prin contestația la executare s-a solicitat anularea actelor de executare silită și partajul bunurilor proprietate comună, se va realiza în mod distinct pentru fiecare capăt de cerere, prin raportare la art. 10 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013, respectiv la art. 5 alin. (1) lit. f) din același act normativ²⁾. Apreciem că, și

¹⁾ Minuta întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor civile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și ale curților de apel, 6-7 iunie 2019, disponibilă pe *inm-lex.ro*.

²⁾ Ne menținem poziția deja afirmată în sensul că, „în cazul împărțirii bunurilor în cadrul contestației la executare, nu există aceleași rațiuni precum cele care au impus

în ipoteza în care creditorul este cel care solicită partajul bunului comun, pe calea contestației, în vederea continuării executării, efectul principal

taxa de la art. 5 pentru cererile de partaj judiciar. În primul rând, contestația ar putea fi formulată și de creditor, fiind «persoana interesată», caz în care nu ar exista nicio justificare pentru ca acesta să fie obligat să avanseze o taxă judiciară de timbru conform art. 5 din Ordonanță. În al doilea rând, trebuie ținut cont că, în acest caz, partajul este un simplu incident în cadrul unei proceduri de executare, care, prin ipoteză, a fost inițiată în contra unuia dintre coproprietari. Dacă s-ar susține că, în realitate, întreaga executare este făcută pentru a eluda dispozițiile privind taxa judiciară de timbru prevăzută de art. 5 din Ordonanță pentru cererile de partaj, atunci înseamnă că ne aflăm în fața unei cauze false în ceea ce privește exercițiul acțiunii civile, sancțiunea fiind nulitatea acesteia. Însă, pentru a se ajunge la această concluzie, trebuie dovedită cauza falsă în concret, într-o anume speță, iar nu presupusă cu caracter general”. Pentru o poziție asupra problemelor generate de practica de a supune unei taxe la valoare cererile de partaj formulate de creditori, a se vedea C. Dobre, Timbrarea cererilor privind partajarea bunurilor proprietate comună. Situația în care o astfel de cerere este formulată de un creditor personal al unui coproprietar, în RRDJ nr. 2/2011, pp. 303-307. De altfel, o nuanțare în această privință apare și în cadrul Minutei din 6-7 iunie 2019 (citată *supra*), aceasta reținând că, „în urma dezbaterilor, soluția agreată de participanți a fost nuanțată în funcție de calitatea persoanei care solicită partajul în cadrul contestației la executare, după cum urmează: 1. Dacă partajul bunurilor comune este solicitat, în cadrul contestației la executare, de către unul dintre coproprietari, care nu este debitorul personal al creditorului din raportul obligațional care a generat executarea silită (cererea introductivă având două petite – contestație la executare și partaj), din moment ce efectele partajului se produc în patrimoniul propriu, în unanimitate a fost agreată opinia Institutului Național al Magistraturii, în sensul timbrării distincte a fiecărui capăt de cerere, potrivit art. 10 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013 și, respectiv, art. 5 alin. (1) lit. f) din același act normativ. 2. Dacă partajul bunurilor comune este cerut, pe calea cererii reconvenționale, în cadrul procesului având ca obiect contestație la executare, de către creditorul din raportul juridic obligațional care a generat executarea silită, din moment ce efectele partajului nu se produc în patrimoniul său, acesta urmărind doar realizarea creanței proprii, în majoritate, participanții au agreat soluția conform căreia aceasta constituie o cerere formulată în cadrul procedurii de executare silită, care se impune a fi timbrată conform art. 10 alin. (2) din O.U.G. nr. 80/2013, la valoarea creanței sau, după caz, a părții din creanță a cărei satisfacere este urmărită prin demersul judiciar. În cadrul acestui punct de vedere, a fost exprimată și opinia minoritară, în sensul că, în acest caz, acțiunea de partaj urmează să fie timbrată conform art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013. În argumentarea soluției menționate, s-a reținut că obligarea creditorului să timbreze la valoarea masei partajabile ar reprezenta o sarcină disproporționată raportat la valoarea creanței urmărite, cu posibile consecințe în planul nesocotirii dreptului de acces la instanță” (**nota coord., T.C.B.**).

al partajului, în speță încetarea stării de coproprietate, se produce de o manieră identică celei în care titularul cererii de partaj ar fi unul dintre coproprietari, motiv pentru care considerăm că nu se impune o taxare diferită. Mai mult decât atât, hotărârea pronunțată în cadrul contestației prin care se solicită împărțirea bunurilor este supusă căilor de atac de drept comun, potrivit art. 718 C.pr.civ., întărind astfel concluzia noastră asupra identității substanțiale a cererii de partaj formulate în cadrul contestației cu procedura partajului de drept comun.

Revenind la discuția inițială, în doctrină¹⁾ s-a apreciat că pot fi invocate, pe calea art. 713 alin. (2) C.pr.civ., în forma actuală în vigoare, excepția neexecutării contractului, rezoluțiunea/rezilierea de plin drept, nerespectarea unor cerințe de formă ale înscrisului care constituie titlu executoriu care conduc la inexistența titlului, nulitatea relativă a actului juridic, atunci când acțiunea în anulare s-a prescris. În ceea ce ne privește, este discutabil dacă cele indicate mai sus, în afara excepției de neexecutare, pot fi invocate drept motive de contestație, atât timp cât, pentru constatarea acestora, partea interesată are sau a avut la dispoziție o acțiune fundamentată pe prevederile dreptului comun. Apreciem că este mult prea devreme pentru a tranșa aceste aspecte și ne arătăm pozitivi că, în perioada viitoare, practica judiciară se va cristaliza sub aspectul motivelor de fond admisibile în cadrul contestației la executare.

Concluzionând asupra aplicării acestui text legal, reținem că, de fiecare dată când prin intermediul contestației se antamează aspecte ce țin de fondul raportului juridic sau aspecte de formă ale titlului executoriu, altul decât o hotărâre judecătorească sau arbitrală, taxa judiciară stabilită va fi unică și se va calcula raportat la prevederile art. 3 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013, fără a se stabili o taxă aparte pentru petitul de anulare a executării silite înseși, dacă motivul de anulare al executării este nulitatea totală sau parțială a titlului executoriu. Motivul pentru care nu este necesară achitarea unei taxe suplimentare pentru petitul de anulare a executării silite derivă din faptul că, odată anulat total sau parțial titlul executoriu ori lămurit, executarea silită va fi și ea anulată total sau parțial sau, după caz, încetată.

¹⁾ G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual civil*, p. 1267 și urm.